

1/ Na tvrzení, že Liechtensteinsko neuznalo ani Protektorát, ani slovenský stát, bylo by možno namítnouti, že třeba neuznalo výslovně, předece jen připustilo

a/ že článkem I. dodatkové úmluvy z 20.zář. 1940 k úmluvě o švýcarsko-německém súštovacím styku z 9.VIII. 1940 byla úmluva z 9. srpna 1940, platící dle čl. VI i pro Liechtensteinsko, rozšířena také na Protektorát / R.G.Bl. 1940 II. Teil str. 245 a 246 /,

b/ že obchodní dohoda švýcarsko-slovenská ze dne 14.VI. 1941 byla platna dle čl. 3 i pro Liechtensteinsko, stejně jako pro Liechtensteinsko byla platna dle čl. 13 i švýcarsko -slovenská dohoda o platebním styku ze dne 20.XII.1944 .

Tyto argumenty nemají však při zcela objektivním posuzování případu dosti průkazné síly vzhledem k tomu, že dle celní unie mezi Švýcarskem a Liechtensteinskem z 29.III. 1923 vztahují se všechny obchodní dohody mezi Švýcarskem a třetími státy i na Liechtensteinsko a že Liechtensteinsko v dané tehdy situaci sotva mohlo žádati výminku ze všeobecného ustanovení celní unie, nechtělo-li vzít na sebe risiko eventuelní reakce Němců na jeho protest .

Třeba také upozorniti, že i Švédsko ujednalo s Německem dohodu, vztahující se¹ na příslušníky Protektorátu a to dohodu patentní / Bekanntmachung über Erleichterungen auf dem Gebiete des Patentrechtes im Königreich Schweden ze dne 8.I.1942 -R.G.Bl. 1942-II Teil str. 87 /.

2/ Prohlášení liechtensteinské vlády, že uznávala platnost československých pasů, je správné, potvrzuje je vyslanec Kopecký .

3/ Větu, že " soudí-li československá vláda, že přerušeni jejích styků se švýcarskem se vztahovalo ipso iure i na Liechtensteinsko, bylo by z toho usuzovati, že také obnovení styků se švýcarskem se vztahuje ipso iure i na Liechtensteinsko ", bylo by nesnadno vyvrátiti .

4/ Nemůžeme také vyvrátiti obstojným způsobem tvrzení vlády liechtensteinské a švýcarské, že Liechtensteinsko nepozbylo celní unie se švýcarskem své politické samostatnosti, a že činy státu reprezentujícího / tj. činy švýcarska, které vedly k přerušeni styků s námi / nezatežují nijak stát zastoupený .

Z toho usuzuje švýcarská vláda, že vzhledem k tomu, že mezi námi a Liechtensteinskem nedošlo k žádnému činu takové povahy, aby mohl přivodit přerušeni styků, k přerušeni styků nedošlo, a proto nebylo třeba zmiňovati se v notách o obnoveni styků československo-švýcarských i o Liechtensteinsku .

5/ Tvrdí-li švýcarská vláda, že mezi Československou republikou a Liechtensteinskem existují normální styky na poli obchodním v důsledku dohod mezi Československou republikou a Švýcarskem, které se vztahují i na Liechtensteinsko, pak musíme doznati, že Protokol o výměně zboží a úpravě plateb mezi Československou republikou a Švýcarskem ze dne 5.V. 1946 vztahuje se dle čl. 5 i na Liechtensteinsko . Rovněž tak protokol o převodu výnosů švýcarských kapitálů umístěných v Československé republice ze dne 4.V. 1946 dle čl. 7 a Protokol o vyrovnání ^{platů} vyplývajících z oboru pojištění a zajištění mezi Československou republikou a Švýcarskem ze dne 4.V. 1946 , dle čl. 6 . V nynějším obchodním jednání se Švýcarskem Dr. Divíšek byl sice nucen přistoupiti i na klausuli Liechtensteinsku, odevzdal však Švýcarsku kopii dopisu ministra saryka, v němž je naše stanovisko precisováno .

Z á v e r .

Pro pozitivní vyvrácení vývodů švýcarské a liechtensteinské by měli bychom jediný argument, a to ještě argument malé síly, a to fakt, že Liechtensteinsko neprotestovalo proti tomu, aby se naň vztahovaly jednak dohody německo-švýcarské platné i pro Protektorát a jednak dohody německo-slovenské . Ale jak bychom mohli těmito fakty odůvodňovati přerušeni styků s Liechtensteinskem, když za stejných okolností přerušili jsme svých styků s Švédskem, které také uzavřelo s Němci dohody, platnou i pro příslušníky Protektorátu ?

Nemůžeme sice býti nuceni, abychom udržovali styky se státem, kterým tak učiniti nehodláme, neboť není zvláštního práva státu na styky se všemi státy rodiny národů, jak do nedávna někteří internacionálisté tvrdili . Přes to však mezinárodní právo podporuje styky mezi státy stejným způsobem / Oppenheim I. 206 / , takže bez vážného důvodu, který bychom, respektive který bychom nemohli doznati, nebudeme se moci stykům s Liechtensteinskem trvale uzavíratí, tím spíše, že švýcarská vláda je nucena odhodlána tuto otázku dále sledovati, jak vyplývá z dopisu švýcarské vlády ze dne 17. 11. 1946 .